

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2488/2020
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из села ..., Општина ..., коју заступа Ивица Костић, адвокат из ..., против туженог Основна школа „Предраг Девеџић“ из Врањске бање, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2696/2019 од 13.02.2020. године, у седници одржаној дана 25.03.2021. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2696/2019 од 13.02.2020. године.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Врању П1 649/2018 од 06.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење в.д. директора туженог бр. .. од 25.04.2016. године којим је тужили запосленој на радном месту ... у ... престао радни однос и да се наложи туженом да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 87.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2696/2019 од 13.02.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена је пресуда Основног суда у Врању П1 649/2018 од 06.03.2019. године.

Благовременом ревизијом тужилца побија правноснажну пресуду донету у другом степену, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11), па је утврдио да ревизија тужиље није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни

касациони суд пази по службеној дужности. Указивање ревизије на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку не представља дозвољен ревизијски разлог због кога може да се побија другостепена одлука. На друге битне повреде одредаба парничног поступка није конкретно указано.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на пословима ... у издвојеном одељењу туженог у селу Уговор о раду закључен је дана 10.02.2016. године на одређено време до преузимања запосленог или до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс. Решењем В.Д. директора туженог бр. ... од 25.04.2016. године тужили је отказан уговор о раду.

Тужила сматра да отказ уговора о раду није на закону заснован, имајући у виду да тужени није преузео запосленог из друге школе нити је расписао конкурс за радно место на које је тужила распоређена. Након што је тужили престао радни однос на исто радно место примљено је друго лице без расписаног конкурса такође на одређено време. Тужила је приговорила школском одбору на решење о извршењу о коме је одлучено дана 13.05.2016. године тако што је наложено да се одлука о престанку радног односа преиспита, али тужени није донео нову одлуку.

Код напред утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови утврђују да је отказ уговора о раду тужиле законит, због чега је тужбени захтев правноснажно одбијен као неоснован.

Према схватању Врховног касационог суда радни однос тужиле јесте престао на законит начин.

Закон о раду, који на општи начин регулише радноправне односе, прописује рад на неодређено време као правило, а рад на одређено време као изузетак који је могућ под јасно прописаним условима. Закон о основама система образовања и васпитања (којим је регулисано питање заснивања радног односа за наставни кадар) поштрава напред изложени принцип, стриктно прописујући ситуације у којима се запослени може примити у радни однос на одређено време без конкурса. Заснивање радног односа на одређено време без конкурса могуће је: 1. ради замене одсутног запосленог до 60 дана, 2. до преузимања запосленог односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс и 3. до избора кандидата ако се на конкурс не пријави ни један кандидат или до завршетка школске године ако ниједан пријављени кандидат не испуњава услове.

Тужила је према уговору о раду од 10.02.2016. године примљена у радни однос на одређено време без конкурса до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс.

Међутим, да би тужила по наведеном основу била примљена у радни однос на одређено време предуслов је да је поступак за преузимање запосленог инициран или да је расписан конкурс. Циљ запослења на одређено време у том случају је да се премости период до скорњег и извесног пријема лица у стални радни однос. Следи да је покретање процедуре преузимања запосленог, односно расписивање конкурса за пријем у стални радни однос од непосредног значаја за законитост самог решења о заснивању радног односа на одређено време. Како овај предуслов за заснивање радног

односа није наступио то се тужила не може позивати на радноправну заштиту, јер је њен радни однос заснован противно закону. Не само да тај услов није постојао нити током радног односа наступио, него је извесно да се овај услов неће остварити у блиској будућности, јер из понашања туженог произлази да исти нема намеру да кроз поступак преузимања запосленог или конкурс реши питање упражњеног радног места на неодређено време. Управо је извесност наступања раскидног услова, то јест извесност крајњег момента трајања радног односа карактеристична за радни однос по члану 132. Закона о основама система образовања и васпитања. Отуда, код чињенице да је уговор о раду тужиле заснован противно закону будући да наступање раскидног услова није било извесно, то је тужени донео законито решење којим је тужили отказан уговор о раду. При том, радни однос тужиле је свакако био временски ограниченог трајања.

Значајно је напоменути да Закон о раду кроз сходну примену одредбе члана 13. Закона о облигационим односима санкционише злоупотребу права из радног односа. Злоупотреба права, прецизније коришћење права мимо циља због којег је установљено постоји уколико би образовна установа примила у радни однос запосленог по оном основу по коме је примљена тужила, без намере да преузме другог запосленог или да спроведе конкурс, пролонгирајући тако трајање радног односа на одређено време неограничено дуго. Тиме би рад на одређено време по овом законском основу чији је смисао да се премостио период до скорњег и извесног ангажовања другог запосленог у прописаној процедури био обесмишљен. Отуда је тужени у циљу избегавања злоупотребе права законито поступио када је тужили отказао уговор о раду на одређено време, будући да конкурс није расписао, није преузео другог запосленог. За такво поступање туженог по оцени овог суда било је довољно времена, јер је радни однос тужиле заснован у фебруару 2016. године, а отказан је крајем априла исте године.

Касније ангажовање другог запосленог на одређено време на радном месту тужиле није од утицаја на побијану одлуку, будући да је тужени имао право да тужили откаже уговор о раду, а ако је за тим имао потребу и да накнадно ангажује друго лице на одређено време. Евентуална законитост тог каснијег решења у погледу постојања услова за заснивање радног односа није предмет оцене у овом поступку.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци ове одлуке.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић